

## 7. lekce (Bartoňkova skripta)

### 1. Doplňte tvary podle vzoru:

#### Nedeponentní slovesa:

	<b>amo</b>	<b>deleo</b>	<b>mitto</b>	<b>punio</b>
<i>2. os. sg. ind. prés. akt.</i>	<i>amas</i>	<i>deles</i>	<i>mittis</i>	<i>punis</i>
1. os. sg. ind. prés. pas.				
1. os. sg. ind. fut. pas.				
2. os. sg. ind. impf. akt.				
2. os. sg. ind. fut. akt.				
2. os. pl. ind. impf. pas.				
3. os. pl. ind. prés. pas.				
3. os. pl. ind. fut. pas.				
2. os. pl. konj. impf. pas.				
2. os. sg. ind. prés. pas.				
2. os. sg. ind. fut. pas.				
2. os. sg. konj. impf. pas.				
inf. prés. pas.				
nom. pl. ptc. prés. akt. m., f., n.				

#### Deponentní slovesa:

	<b>arbitror</b>	<b>vereor</b>	<b>loquor</b>	<b>blandior</b>
<i>3. os. sg. ind. prés.</i>	<i>arbitratur</i>	<i>veretur</i>	<i>loquitur</i>	<i>blanditur</i>
2. os. pl. ind. fut.				
1. os. sg. ind. fut.				
2. os. sg. ind. prés.				
2. os. sg. ind. fut.				
2. os. sg. konj. impf.				
3. os. pl. ind. prés.				
3. os. pl. ind. fut.				
2. os. pl. konj. impf.				
2. os. pl. ind. impf.				
2. os. sg. imp.				
2. os. pl. imp.				
nom. pl. ptc. prés. akt. m., f., n.				

### 2. K aktivním tvarům vytvořte pasivní a přeložte je:

<i>laudat</i>	<i>laudatur</i>	<i>je chválen, chválí se</i>
scribitis		

7. lekce (Bartoňkova skripta)

delebamus		
parabunt		
defendes		
coleret		
mutant		
audiebatis		
timere		
muniunt		
laedam		
cogeres		
tribuere		
mittebam		
moneo		
colent		
puniremus		
superabat		
interrogabo		
videre		
statuunt		
sacrificarent		
necare		
vincent		

**3. Určete slovesné tvary a přeložte je:**

	osoba	číslo	způsob	čas	rod	konjugace	překlad
<i>laudat</i>	3.	sg.	ind.	préz.	akt.	1.	<i>on chválí</i>
defenderis							
agebaris							
mirantur							
parebamus							
timebar							
mutabor							
studete							
loqueris							
sequimini							
tribui							
credebatur							
poteritis							
firmaremini							
videbar							

	osoba	číslo	způsob	čas	rod	konjugace	překlad
populabantur							
aberamus							
lamentabitur							
nominarer							

**4. Překládejte a uvádějte rozdíly:**

pelleris – pellēris – dělēris – loqueris – sequēris

loqueris – dēfenderēris – monērēris – sequēris – assequerēris – ageris – agerēs

scrīberis – adhibērīs – scrībērīs – adhibēs – scrībēs – scrībīs – pūnīs

colī – pone – audī – iacē

parās – pārēs

**5. K uvedeným substantivům vytvořte tvary ukazovacích zájmen v příslušném pádě, rodě a čísle:**

	is	idem	hic	iste	ille	ipse
<i>puellae</i>	<i>eius</i>	<i>eiusdem</i>	<i>huius</i>	<i>istius</i>	<i>illius</i>	<i>ipsius</i>
sagittā						
morum						
doloribus						
equiti						
uxorem						
parentes						
animalia						
loci						
partium						
linguas						
scelus						
nuntium						
iuvene						

**6. Převeďte do pasiva nebo do aktiva, je-li to možné:**

1. Poeta virtutem hominum urbem antiquam defendentium canebat.

2. Milites Romanorum hostes gladiis feriebat<sup>1</sup>.

3. Magistri severi saepe a discipulis pigris timentur.

<sup>1</sup> feriō, ĩre „bít, tlouci“

4. Amici mei docti et clari nautae sunt.

---

5. Viri stulti hominibus doctis et sapientibus non parebunt.

---

6. Custodes urbis portas cottidie<sup>2</sup> claudebant.

---

7. Iusticiam consulum semper mirabantur.

---

8. In silva pugnabatur.

---

9. Librum de secundo bello Punico scribetis.

---

10. Urbs sine muris a nobis defendi non poterat.

---

11. Id mihi non placet.

---

12. Multa mala a medicis imperitis saepe committuntur.

---

13. Feminae pacem bello anteponebant.

---

**7. Zapisujte výsledky slovy:**

- 5 + 10 = \_\_\_\_\_
- 28 - 9 = \_\_\_\_\_
- 13 x 3 = \_\_\_\_\_
- 210 + 55 = \_\_\_\_\_
- 581 + 18 = \_\_\_\_\_
- 1500 - 223 = \_\_\_\_\_
- 45 : 9 = \_\_\_\_\_
- 78 x 3 = \_\_\_\_\_
- 2000 + 5 = \_\_\_\_\_
- 10 + 3 = \_\_\_\_\_
- 20 - 3 = \_\_\_\_\_
- 25 x 5 = \_\_\_\_\_
- 820 : 4 = \_\_\_\_\_
- 10000 - 1 = \_\_\_\_\_
- 10000 x 6 = \_\_\_\_\_

---

<sup>2</sup> cottidie „každý den, každodenně“

**8. Zapište slovy letopočty a časové údaje:**

anno	10.	<i>decimo</i>	<i>post Christum natum</i>
anno	14.	_____	post Christum natum
anno	44.	_____	ante Christum natum
anno	63.	_____	ante Christum natum
anno	313.	_____	post Christum natum
anno	753.	_____	ante Christum natum
anno	146.	_____	ante Christum natum
anno	410.	_____	post Christum natum
anno	64.	_____	post Christum natum
usque ad annum	1378.	_____	post Christum natum
ab anno	264.	_____	ante Christum natum

**9. Doplňte ve správném pádě:**

	1 král	2 ženy	3 chlapani	100 lidí	1000 občanů	2000 obyvatel
In urbe vivit/vivunt						
narrant de						
adsumus						
libri						
videmus						

**10. Vyberte správnou možnost a vysvětlete:**

1. (*Pater, pueri, puellae*) venire non potest.
2. Discipuli industrii a magistris et parentibus (*laudare, laudari*) possunt.
3. Liber de iniuriis Romanorum (*scribere, scribi*) non potest.
4. Librum de iniuriis Romanorum (*scribere, scribi*) non potest.
5. Beate et iucunde (*vivere, vivi*) potestis.

**11. Uved'te, jaký je rozdíl mezi větami:**

- |                                  |                               |
|----------------------------------|-------------------------------|
| 1. Librum suum legebat.          | Librum eius legebant.         |
| 2. Homines superbi se laudant.   | Homines superbi eos laudant.  |
| 3. Liberos eorum cras videbimus. | Liberos earum cras videbimus. |
| 4. Ille homo secum loquebatur.   | Ille homo cum eo loquebatur.  |
| 5. Verum dici non potest.        | Verum dicere non potest.      |

**12. Přeložte tak, aby výsledek zněl v češtině přirozeně:**

1. A multis hominibus timeris.
2. Mater mea a me saepe adiuvabatur.
3. Hoc mihi per legatos nuntiabitur.
4. Canes saevi timentur.
5. Boni suos et sua servare conabantur.
6. Si vita felix divitiis anteponeretur, beate vivere possemus.

7. Galli more suo ad Caesarem legatos mittebant, ut pacem peterent.
8. Consules petebantur, ne media urbe pugnam committerent.
9. In summo monte arx videri potest.
10. Illi hostes vinci non poterant.

**13. Přeložte do latiny:**

1. Povzbuzujte své děti! \_\_\_\_\_
2. Poznej<sup>3</sup> sám sebe! \_\_\_\_\_
3. Je těžké mít rád sám sebe. \_\_\_\_\_
4. Prosili nás, abychom jim pomohli. \_\_\_\_\_
5. Nepsloval jsem lidi, kteří hloupě mluvili. \_\_\_\_\_
6. Nemluvili s námi. \_\_\_\_\_
7. Mluvíte stále sami o sobě. \_\_\_\_\_
8. Měli dva syny a pět dcer. \_\_\_\_\_

**14. Šťouravé otázky:**

Jaký je rozdíl mezi *Non possumus laudare* a *Non possumus laudari*? Je věta *Non possumus laudare* bez dalšího kontextu kompletní?

Lze vytvořit 1. os. sg. pas. od slovesa *parēre*?

Lze říct *Beate vivi potest*?

Může být podmětem věty *Loqui potest* neosobní „ono“, tj. „(ono) lze mluvit“?

---

<sup>3</sup> nōscō, ere, nōvī, nōtum